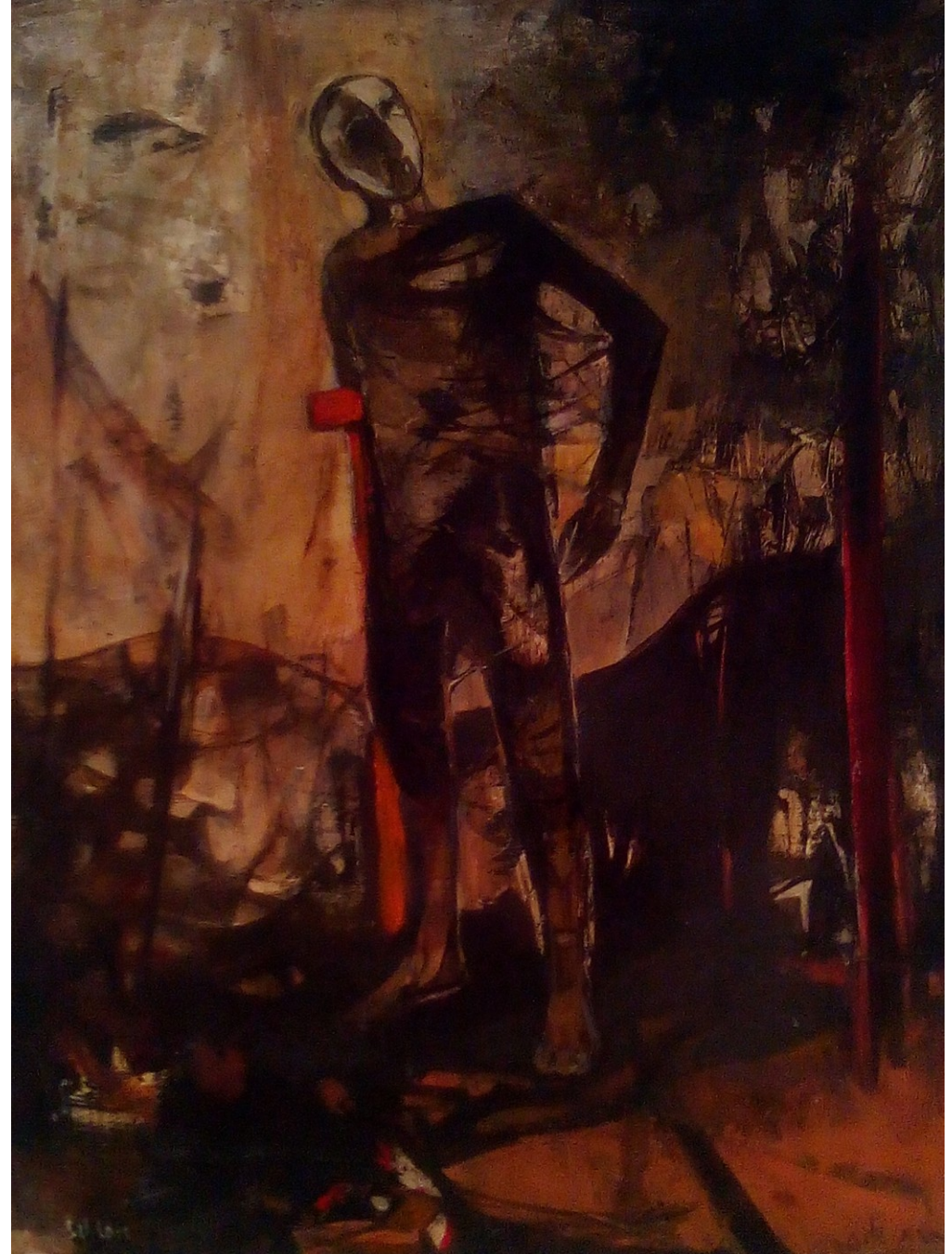

PŘÍPRAVA DOTAZNÍKU

**SUBJEKTIVNÍ OTÁZKY:
PŘESVĚDČENÍ
MÍNĚNÍ
POSTOJE
HODNOTY**

Petr Fučík
SOC 1006 METODOLOGIE
SOCIÁLNÍCH VĚD TÝDEN 12

Wounded Man (1967) Ruth Schloss, Tel Aviv Museum of Art

UPOZORNĚNÍ NA ZAČÁTEK

V NÁSLEDUJÍCÍ PREZENTACI JSOU POUŽITY PŘÍKLADY MNOHA OTÁZEK Z RŮZNÝCH TYPŮ ŠETŘENÍ. HLAVNÍM CÍLEM JE POPSAT PRINCIPY TVOŘENÍ OTÁZEK, NE VŽDY JE VŠAK FORMULACE VE VŠECH OHLEDECH BEZCHYBNÁ A PŘÍKLADNÁ – PŘÍSTUPOUJTE K OBSAHU KRITICKY, KAŽDÁ OTÁZKA MŮŽE BÝT VŽDY JEŠTĚ LEPŠÍ 😊

Kapitola 7 Kulhavý poutník

Absolutní znalost neexistuje. Každá informace je neúplná. Musíme k ní přistupovat pokorně.

J. Bronowski, *The ascent of man*

Rozlišení typů otázek - připomenutí

TYP REALITY, KTEROU ZKOU MÁME

CHOVÁNÍ – co dělá, jak žije

např. oženil/vdala se?

Typy chování
Frekvence

PŘESVĚDČENÍ/VĚDOMOSTI – co si myslí
(*co je a co není pravda*)

právní výhody manželství
trend sňatečnosti

POSTOJE - aspekt hodnocení
(*co je a není žádoucí*)

- Složka emocionální
- Složka kognitivní
- Složka behaviorální

- charakteristiky postojů: **valence, intenzita, trvalost, centralita**

Minulá lekce
+ úkol

Na toto se nyní
zaměříme

Přesvědčení / beliefs

Jak vidíme svět?

Otázky směřující k zjišťování respondentova vnímání reality

Příliš málo parkovacích míst? Příliš mnoho aut?

Ilustrační foto | foto: Ondřej Littera, [MAFRA](#)

Jednotlivé otázky měří přesvědčení o škodlivosti různých zdrojů znečištění

14a. Obecně, domníváte se, že znečištění ovzduší způsobené automobily je pro životní prostředí ...
PŘEDLOŽTE KARTU 14 A PONECHTE JI PRO OTÁZKY 14A-14G . MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

... mimořádně nebezpečné	1	
velmi nebezpečné	2	
trochu nebezpečné	3	
nepříliš nebezpečné	4	
nebo vůbec není nebezpečné?	5	☐
Neumím vybrat <i>NENABÍZEJTE!</i>	8	☐

14b. Obecně, domníváte se, že znečištění ovzduší způsobené průmyslem je pro životní prostředí ...
MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

... mimořádně nebezpečné	1	
velmi nebezpečné	2	
trochu nebezpečné	3	
nepříliš nebezpečné	4	
nebo vůbec není nebezpečné?	5	☐
Neumím vybrat <i>NENABÍZEJTE!</i>	8	☐

Q50 Jak často se podle vás při volbách v Česku dějí následující věci?

		Velmi často	Často	Ne moc často	Skoro vůbec	NEVÍ	BEZ ODPOVĚĚ
v176	Sčítání hlasů je férové	1	2	3	4	8	9
v177	Opoziční kandidáti nemohou kandidovat	1	2	3	4	8	9
v178	Zprávy v televizi nadržují vládním stranám	1	2	3	4	8	9
v179	Dochází k podplácení voličů	1	2	3	4	8	9
v180	Volební zpravodajství je férové	1	2	3	4	8	9
v181	Volební komise jsou férové	1	2	3	4	8	9
v182	Bohatí lidé koupí volby	1	2	3	4	8	9
v183	Voličům se během voleb vyhrožuje násilím	1	2	3	4	8	9

Přesvědčení o férovosti voleb

Přesvědčení o závažnosti environmentálních problémů – výběr nejdůležitějšího

Zde je seznam různých ekologických problémů.

7a) Který problém považujete za nejdůležitější pro Českou republiku jako celek?

PŘEDLOŽTE KARTU 7. MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

Znečištění ovzduší	1
Chemikálie a pesticidy	2
Nedostatek vody	3
Znečištění vody	4
Jaderný odpad	5
Nakládání s komunálními odpady	6
Změna klimatu	7
Geneticky modifikované potraviny	8
Vyčerpávání přírodních zdrojů	9
Ani jedna z možností	10
Neumím vybrat <i>NENABÍZEJTE!</i>	98

--

24. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky?
 PŘEDLOŽTE KARTU A . NA KAŽDÉM ŘÁDKU MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

	Rozhodně souhlasím 1	Souhlasím 2	Ani souhlas ani nesouhlas 3	Nesouhlasím 4	Rozhodně nesouhlasím 5	Neumím vybrat NENABÍZEJTE 8	
a.	Hlavní příčinou ekologických problémů je kapitalismus.					1 2 3 4 5 8	
b.	Životní prostředí v České republice je dnes lepší než před rokem 1989.					1 2 3 4 5 8	
c.	Ekonomický růst je důležitější než ochrana životního prostředí.					1 2 3 4 5 8	

??? – jak to je, nebo jak to má být?
 V kontextu otázek na přesvědčení, nicméně může svádět k odpovědi o principu – není jasné...

PŘEDLOŽTE KARTU A . NA KAŽDÉM ŘÁDKU MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

	Rozhodně souhlasím 1	Souhlasím 2	Ani souhlas ani nesouhlas 3	Nesouhlasím 4	Rozhodně nesouhlasím 5	
a.	V ČR dnes chudí lidé žijí ve více znečištěných oblastech než bohatí.					1 2
b.	Bez ohledu na příjem, vzdělání nebo etnický původ mají všichni lidé v ČR stejný přístup k informacím o stavu životního prostředí, v němž žijí.					1 2
c.	Když úředníci hledají místo pro novou skládku, s největší pravděpodobností ji umístí do oblasti, kde žijí chudí lidé.					1 2 3 4 5 8
d.	Místní politici a úředníci se starají o stav životního prostředí v části obce, kde žijí					1 2 3 4 5 8
e.	Chudí lidé si nemohou dovolit chovat se ohleduplně k životnímu prostředí.					1 2 3 4 5 8

Baterie měřící přesvědčení o tom, že přístup k ochraně životního prostředí je stratifikovaný a třídně se liší

I134. Hodně se dnes mluví o situaci, kdy lidé žijí dlouhodobě v partnerství bez sňatku, tedy v nesezdaném soužití. Dlouhodobě znamená mnoho let, třeba i po narození dětí, prakticky jako kdyby byli manželé, ale neberou se.

Rádi bychom se Vás zeptali na Vaše názory na tento způsob partnerského života.

Do jaké míry souhlasíte či nesouhlasíte s následujícími výroky?

Předložte kartu k ot. 134.

	Rozhodně souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Rozhodně nesouhlasím	[Nevím, nemohu posoudit]	[Odmítl(a)]
Myslím si, že většina lidí dnes volí nesezdané soužití místo manželství.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄	☐ ₈₈	☐ ₉₉
Partneři žijící spolu dlouhodobě bez sňatku nemají tak dobrý vztah jako lidé žijící v manželství.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄	☐ ₈₈	☐ ₉₉
Když spolu partneři dlouhodobě žijí, měli by se vzít.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄	☐ ₈₈	☐ ₉₉
Lidé, kteří chtějí mít děti, by měli nejdříve uzavřít sňatek.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄	☐ ₈₈	☐ ₉₉
Vadilo by mi, kdyby moje dítě žilo dlouhodobě se svým partnerem/svou partnerkou bez sňatku.	☐ ₁	☐ ₂	☐ ₃	☐ ₄	☐ ₈₈	☐ ₉₉

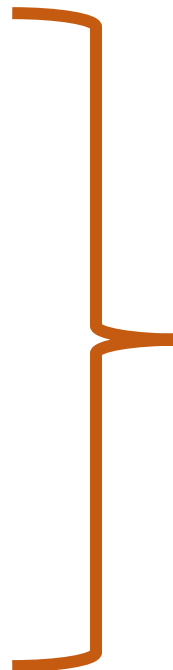
zde je baterie složena z kombinace otázek, měřících přesvědčení (jak to je) a postoj (jak by to mělo být)

Přesvědčení - jak to je (podle respondenta)

Normativní aspekt postoje (jak to má být)

O.38 Jak moc souhlasíš nebo nesouhlasíš s následujícími výroky? (v každém řádku jedna odpověď):

	rozhodně souhlasím	spíše souhlasím	spíše nesouhlasím	rozhodně nesouhlasím
efiknow Víím o celospolečenských a politických tématech víc než většina mých vrstevníků.	☐ 1A	☐ 2A	☐ 3A	☐ 4A
efiunder Rozumím důležitým problémům, které trápí naši společnost.	☐ 1B	☐ 2B	☐ 3B	☐ 4B
efivoice Mám vždy co říct k důležitým celospolečenským a politickým tématům.	☐ 1C	☐ 2C	☐ 3C	☐ 4C
efiabil Mám dostatečné schopnosti k tomu, abych působil(a) v nějaké občanské nebo politické organizaci.	☐ 1D	☐ 2D	☐ 3D	☐ 4D
eficare Vlášda se nezajímá o to, co si myslí lidé jako já nebo moje rodina.	☐ 1E	☐ 2E	☐ 3E	☐ 4E
efipol Politici se zajímají pouze o získání hlasů občanů, a nikoli o jejich názory.	☐ 1F	☐ 2F	☐ 3F	☐ 4F

... a trochu nezvyklý formát

přesvědčení o vlastních politických kompetencích v kombinaci s postoji

zde z dotazníku CHPS pro děti 10 – 17 let.

Otázky na přesvědčení jsou někdy kombinovány s otázkami na faktické znalosti

23. U každého výroku označte jednu odpověď, která se nejvíce blíží vašemu názoru na jeho pravdivost. Do jaké míry je to podle vašeho názoru pravda?

PŘEDLOŽTE KARTU 23 . NA KAŽDÉM ŘÁDKU MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

Určitě pravda 1	Pravděpodobně pravda 2	Pravděpodobně není pravda 3	Určitě není pravda 4	Neumím vybrat NENABÍZEJTE 8	
a.	„Změna klimatu je způsobena ozonovou dírou v atmosféře země“			1 2 3 4 8	☐
b.	„Pokaždé, když použijeme uhlí, ropu nebo plyn, přispíváme ke změně klimatu“			1 2 3 4 8	☐

Jedno z tvrzení je chybné

O.28 Níže jsou uvedeny fotografie tří známých osobností.

Víte, o které osobnosti se jedná?

knowkal

Andrej Babiš	☐ 1
Petr Nečas	☐ 2
Miroslav Kalousek	☐ 3
Mirek Topolánek	☐ 4
nevím	☐ 5

knowfia

Pavel Bělobrádek	☐ 1
Petr Fiala	☐ 2
Milan Chovanec	☐ 3
Jeroným Tejc	☐ 4
nevím	☐ 5

knowgaz

Petr Bendl	☐ 1
Jiří Dienstbier	☐ 2
Petr Gazdík	☐ 3
Marian Jurečka	☐ 4
nevím	☐ 5

U následujících otázek O.29–O.32 Vás prosíme, pokud si nevzpomenete na správnou odpověď nebo si nebudete jist(a), bez obav zvolte odpověď „nevím“. Tato odpověď je pro nás cennější, než případ, kdy byste správnou odpověď uhádl(a).

Jsou následující výroky pravdivé či nepravdivé?

knownat

O.29 Česká republika formálně vznikla v roce 1989.

pravdivé	☐ 1
nepravdivé	☐ 2
nevím	☐ 3

knoweu

O.30 V současné době má Evropská unie 27 členských států.

pravdivé	☐ 1
nepravdivé	☐ 2
nevím	☐ 3

knowloc

O.31 Členové krajských zastupitelstev jsou vybíráni na základě výsledků voleb do krajských zastupitelstev.

pravdivé	☐ 1
nepravdivé	☐ 2
nevím	☐ 3

knowint

O.32 Kanada je stálým členem Rady bezpečnosti OSN.

pravdivé	☐ 1
nepravdivé	☐ 2
nevím	☐ 3

Názory

názor – vyjádření vztahu, postoje, stanoviska k určitému jevu, obvykle verbalizované. Je to pojem velmi blízký pojmu [mínění](#). Často jsou oba pojmy používány jako synonyma, obvykle se však termín *n.* používá spíše ve vztahu k jednotlivostem, resp. k méně komplexním jevům. *N.* se stejně jako mínění opírají o racionální i o emocionální složky, jsou složitě objektivně i subjektivně podmíněny a vyjadřují alespoň potenciálně odlišná, diskusní stanoviska. Z hlediska soc.-psychol. koresponduje pojem *n.* s pojmem [postoj](#), resp. s jeho verbálním vyjádřením.

Postoje/attitudes

postoj – relativně ustálený sklon jedince chovat se v určité situaci určitým způsobem, příp. reagovat pozitivně nebo negativně na podněty s takovou situací spjaté. *P.* vyjadřuje souvislost psych. stavů a vnějších objektů či tříd objektů orientace. Poznání podmínek utváření, trvání a změny *p.* je předpokladem výkladu individ. jednání. Z jeho pozorovatelných znaků je *p.* odvozován.

Hodnoty/values

Podle *Clyda Kluckhohna* (1951) je *h.* explicitní nebo implicitní pojetí o tom, co je žádoucí, pojetí příznačné pro jednotlivce i pro skupinu, ovlivňující výběr přístupných prostředků a cílů jednání. *M. Rokeach* (1972) uvádí: říkáme-li, že určitá osoba sdílí určitou *h.*, znamená to, že zastává názor, že určitý způsob jednání nebo cílový stav existence zasluhuje přednost (is preferable) z osobních i soc. důvodů před alternativními způsoby jednání nebo cílovými stavy existence. Podle *G. Hofsteda* (1980) je *h.* široká tendence dávat přednost určitým stavům věci před jinými. A konečně *Florence R. Kluckhohnová* a *F. Stroedtbeck* (1961) hovoří o [hodnotových orientacích](#) jako o komplexních, učených (patterned), řazených (ordered) principech, vyplývajících ze vzájemného působení tří analyticky odlišných složek hodnotícího procesu neboli *hodnocení* – poznávací, citové a direktivní, které dávají řád a směr ustavičnému toku lidských činů a myšlenek, pokud se vztahují k řešení společných lidských problémů.

Postoje, složky postojů, jejich regulační význam

Postoje

Postoje vyjadřují vztah člověka k nějakému objektu – jevu, předmětu či jinému člověku. Část postojů je vrozených, nicméně většinu získáváme prostřednictvím osobní či zprostředkované zkušenosti s objekty. Postoje jsou relativně stabilní a mají následující funkce:

1.instrumentální postoje, které lidé zastávají z praktických nebo utilitárních důvodů (být pro nižší daně, pro sociální výhody aj.)

2.kognitivní (poznávací) - pomáhají vnášet řád do názoru na svět, schémata, s jejichž pomocí lidé zpracovávají informace, aniž by se museli zabývat detaily

3.hodnotová - vyjadřují hodnoty a sebepojetí, odvozeny od hlubší hodnotové orientace a těžko se mění

4.ego-obranná - chrání před úzkostí a devalvací ega

5.sociálně adjustační - napomáhá pocitu, že jsme součástí nějaké sociální skupiny

Složky postojů

Všechny postoje jsou relativně trvalé, přičemž v sobě obsahují následující složky:

•**kognitivní** (názor na objekt), která je postavena na všech informacích, které člověk o věci získal, na rozumových úvahách o věci (nízké mzdy ve srovnání s jinými organizacemi, špatná hospodářská situace firmy)

•**emocionální** (citový vztah k objektu), radost, přátelství, oddanost či naopak nechut' či nenávisť (dělá zde už táta, mám rád zdejší lidi, jsem hrdý na firemní značku)

•**konativní** (chování vůči objektu), snaha jednat ve prospěch objektu nebo proti němu (neodejdu, setrvám ve firmě a udělá, vše proto, aby se znovu postavila na nohy)

Charakteristiky postojů:

- **Valence** – orientace postoje – pozitivní/negativní, ano/ne, důležité/nedůležité...
- **Intenzita** – využití různých možností škál odpovědi od ano/ne po vícebodové stupnice
- **Trvalost** – odolnost k přesvědčování/změně postoje
- **Centralita** – místo daného postoje v hodnotové struktuře – konzistence s ostatními postoji a hodnotami

většina konceptů není měřena jedním indikátorem ale sadou indikátorů, což bývají v dotaznících obvykle sady výroků

příklad z dotazníku Manželství, práce, rodina 2005:

G2. A nyní několik výroků týkajících se určitých stránek měnící se úlohy mužů v dnešním životě. Uvedte, prosím, svůj osobní názor.

(Zvolte jednu odpověď v každém řádku)

PŘEDLOŽTE KARTU

	1. Zcela souhlasím	2. Souhlasím	3. Ani souhlasím, ani nesouhlasím	4. Nesouhlasím	5. Vůbec nesouhlasím
a) Úkolem muže je vydělávat peníze, úkolem ženy je starat se o domácnost a rodinu.	☐	☐	☐	☐	☐
b) Zaměstnání je dnes pro muže tak náročné, že nemají čas věnovat se rodině.	☐	☐	☐	☐	☐
c) Chce-li mít dnes rodina děti, musí se muži začít podílet na péči o děti mnohem více než dříve.	☐	☐	☐	☐	☐
d) Otcové jsou pro péči o své děti vybaveni stejně dobře jako matky.	☐	☐	☐	☐	☐
e) „Rodičovská“ dovolená pro muže je výborné opatření.	☐	☐	☐	☐	☐
f) Do rodinného rozpočtu by měl přispívat jak muž, tak i žena.	☐	☐	☐	☐	☐

JAK UDĚLAT DOTAZNÍK, ABY SE DATA DOBŘE ANALYZOVALA

Používám co nejvíce komplexních Indikátorů – baterií otázek

Jaký je váš osobní názor na tzv. inkluzivní vzdělávání – vyznačte prosím v každém řádku odpověď

<u>Inkluzivní vzdělávání...</u>		rozhodně nesouhlasím	spíše nesouhlasím	spíše souhlasím	rozhodně souhlasím
27a	...je za daných podmínek v naší škole nerealizovatelné	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
27b	...umožňuje dětem lépe rozvinout svoje schopnosti než běžný přístup	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
27c	...je další z módních termínů, které přijdou a odejdou	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
27d	...neumožňuje probrat povinné učivo v daném čase	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
27e	...vede k lepšímu porozumění mezi různými částmi společnosti	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Baterie, která má za úkol měřit subjektivní postoj učitele k inkluzivnímu vzdělávání (nejde o objektivní popis konceptu, ale postoj k fenoménu)

Výsledkem je měřicí škála 5 – 20 bodů, na níž můžeme srovnávat úroveň postoje (není ideální, ale jako příklad ujde)

Příklady typů škálování

- **Guttmanovo škálování** – hierarchická formulace položek
- **Bogardusova škála sociální distance**

- **Thurstonovo škálování** – skórování položek
- **Likertův přístup** – hodnocení sady položek na stejné škále
- **Sémantický diferenciál** – protikladná adjektiva

Indexy a škály

Všechny škály jsou indexy, ale ne všechny indexy jsou škály.

Index znamená pouze to, že se jedná o měření, které je vytvořeno součtem jiných, jednodušších měření.

Škála je index, který v určitém smyslu měří pouze jednu věc. Například závěrečnou zkoušku v daném předmětu lze považovat za stupnici: měří kompetence v jednom předmětu.

Naproti tomu průměrný studijní výsledek člověka lze považovat za index: je kombinací řady samostatných, nezávislých kompetencí. V širším smyslu index skutečně měří jednu věc: školní výsledky. Ale protože školní výsledky jsou funkcí řady nezávisle se měnících kompetencí (člověk může být dobrý v matematice, ale ne v dějepise), není to škály.

Indexes provide a researcher a way to create a composite measure that summarizes responses for multiple rank-ordered related questions or statements.

A scale is a type of composite measure that is composed of several items that have a logical or empirical structure among them. In other words, scales take advantage of differences in intensity among the indicators of a variable.

Step 1 – Develop statements: Develop a large number of agree/disagree statements on a certain topic.

Step 2 – Rank each statement with a panel of judges: The next step would be to have a [panel](#) of judges rate each item on a scale of 1 to 11 where 1 is the least favorable attitude towards the common vector – diversity hiring and 11 is an extremely favorable attitude. It is important to note that the judges are required to rate each option and not agree or disagree with them.

Step 3 – Calculate median and/or mean and Interquartile range (IQR): The data collected from all judges is to then be [analyzed](#) to draw up a table with the mean or median values in the ascending order. Using median or mean is a personal choice and the options throw up accurate results in the use of either. If you have 50 statements, you need to have 50 means/medians and 50 IQR's.

Step 4 – Sorting the table: The [data](#) has to be sorted on the basis of smallest to largest median/mean and the IQR's for each median/mean have to be in a descending order.

Thurstone scale

Statement	Median or Mean	IQR
43	1	1.25
21	1	1
16	1.5	1
3	3	2
6	5	2
28	6	1
37	7	3
9	7.5	1.5
18	9	2
26	11	2

Step 5 – Selecting final variables or options: Select options on the basis of the above table. For example, you could select one item from each mean/median value. You want the statements with the most agreement between judges. For each median value, this is the item with the lowest interquartile range. This is a “Rule of Thumb”: you don't have to choose this item. If you decide it's poorly worded or ambiguous, choose the item above it (with the next lowest IQR).

Konstrukce indexu

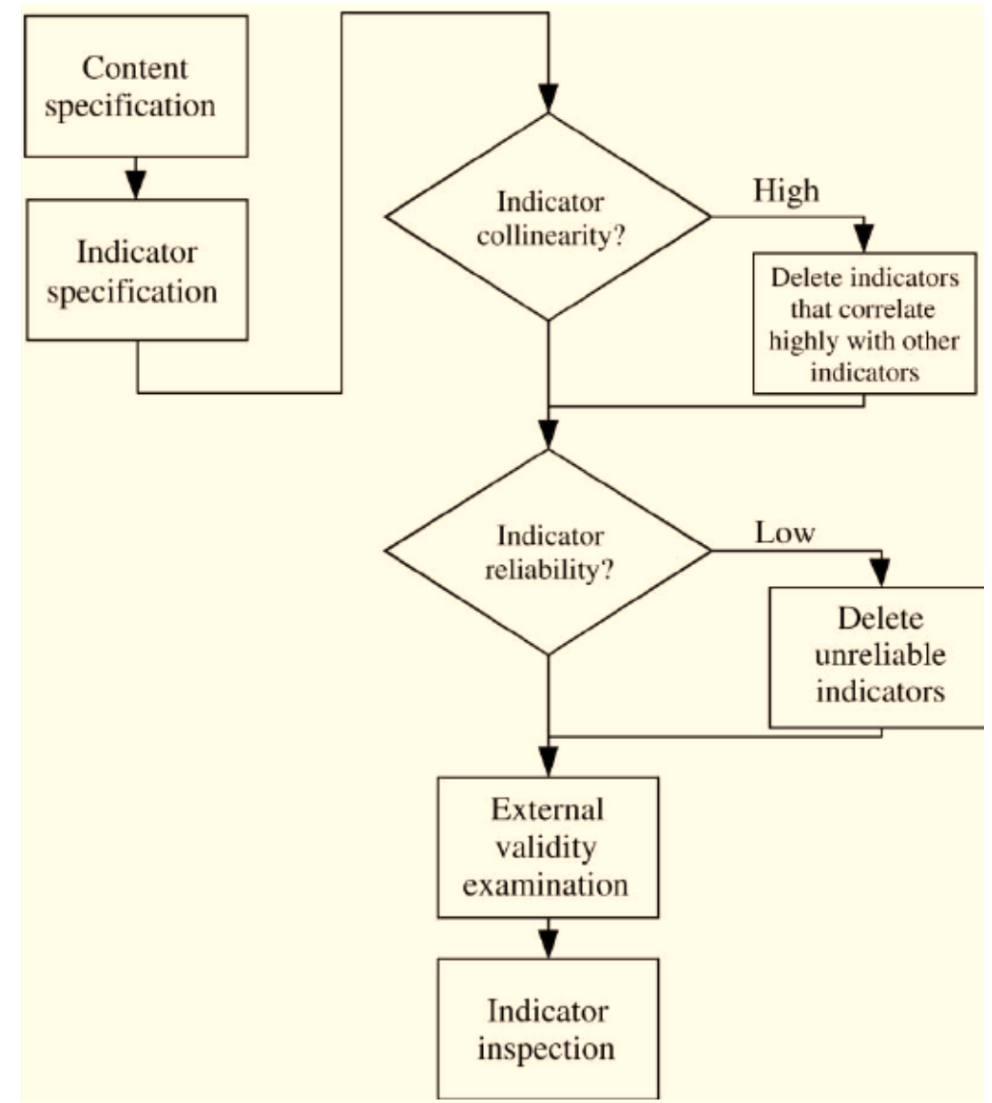
Výběr položek

Zkoumání empirických vztahů
(konzistence položek)

Stanovení skóre položek (jejich
diskriminace, valence a síla postoje)

Zpracování chybějících hodnot (jak
naložit s nevyplněnými položkami
baterie)

Validace indexu (pre? post?)

Guttman scale

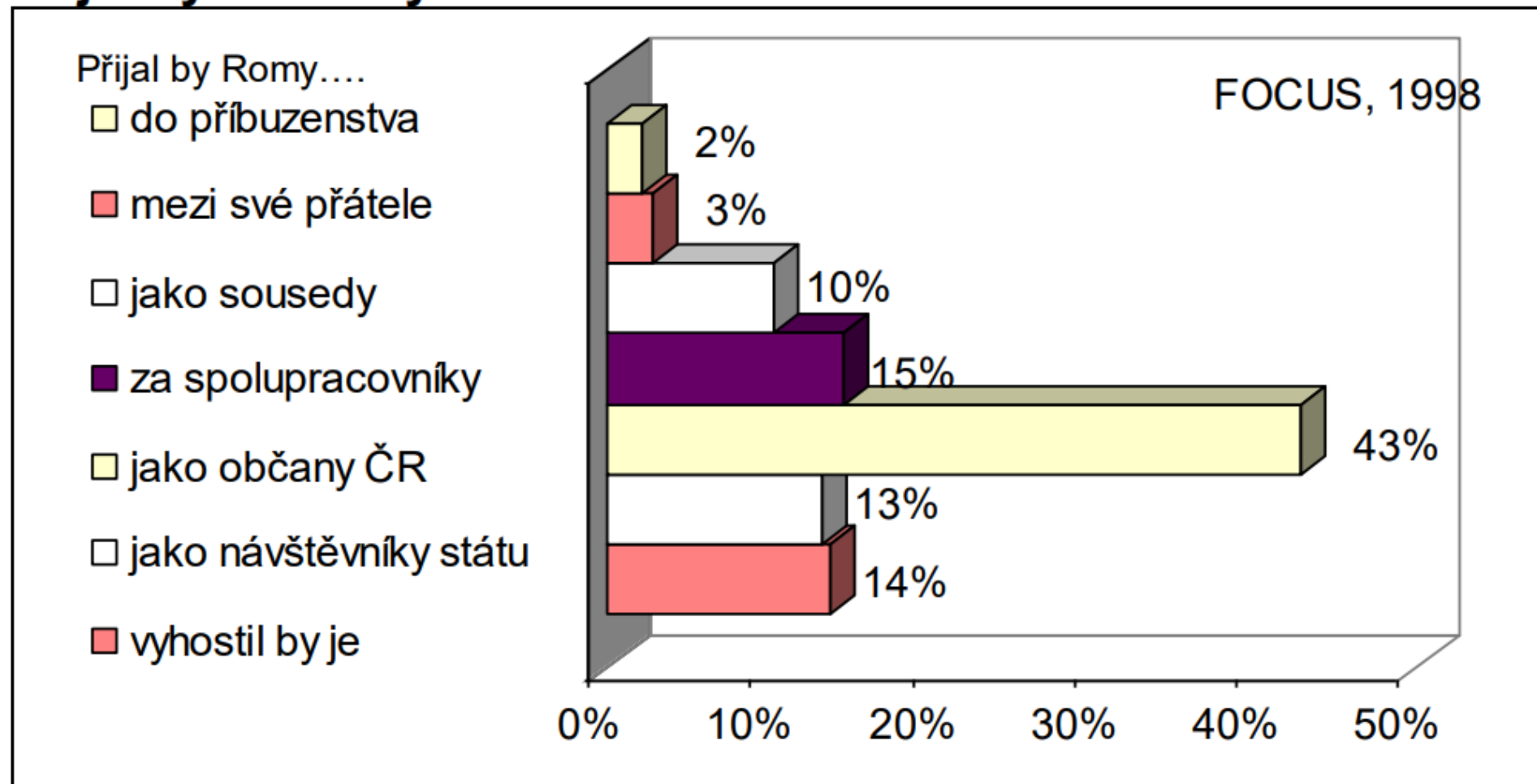
- Clarify the objective of using Guttman scale:** Every [scaling method](#) should have a clearly defined objective for effective implementation. In the above-mentioned example, if students wish to calculate a cumulative score of those in support of staff and administration possessing guns in school – this can be their objective for conducting a Guttman scale. In the objective, it needs to be made clear whether all staff members or just some possessing guns will fulfill the purpose.
- Create a list of statements:** In order to gain [desired insights](#) about designing of laws, those in charge can create a list of statements for the scale or involve specialists so that effective statements can be included in the scale.
 1. I support the prohibition of sales of gun bump stocks.
 2. I do not support any regulations on gun sales to the civilian population.
 3. I support the prohibition of gun sales to civilians altogether.
 4. I support stricter background checks during the process of gun sales.
 5. I support prohibiting gun sales to mentally ill people.

Guttman scale statements are often expected to be 80-100 in number for reasonable results.

Bogardusova škála sociální distance

Emory Bogardus, sociolog, USA

Přijal byste Romy:

Postoje české populace vůči průměrným Romům na Bogardusově škále sociální distance (Focus, Brno)

Zde varianta použitá v ISSP
„národní identita“ 2003

**B10. Jaký je Váš názor na přistěhovalce (za přistěhovalce považujeme ty, kteří přišli do CR, aby se v ní usadili).
Vadilo by Vám mít takového cloveka ...**

*POKYN: PREDLOŽTE KARTU. CTETE VARIANTY
ODPOVEDÍ, VYZNACTE POUZE JEDINOU ODPOVED.*

	Rozhodne nevadilo 1	Spíše nevadilo 2	Spíše vadilo 3	Rozhodne vadilo 4	Neví 8
a) Jako partnera/partnerku nebo blízkého příbuzného	☐	☐	☐	☐	☐
b) Jako blízkého přítele	☐	☐	☐	☐	☐
c) Jako souseda v ulici	☐	☐	☐	☐	☐
d) Jako spolupracovníka v zaměstnání	☐	☐	☐	☐	☐
e) Jako spoluobčana v CR	☐	☐	☐	☐	☐

Bogardusova škála sociální distance

Tabulka 1. Srovnání položek Bogardovy škály sociální distance a její upravené podoby

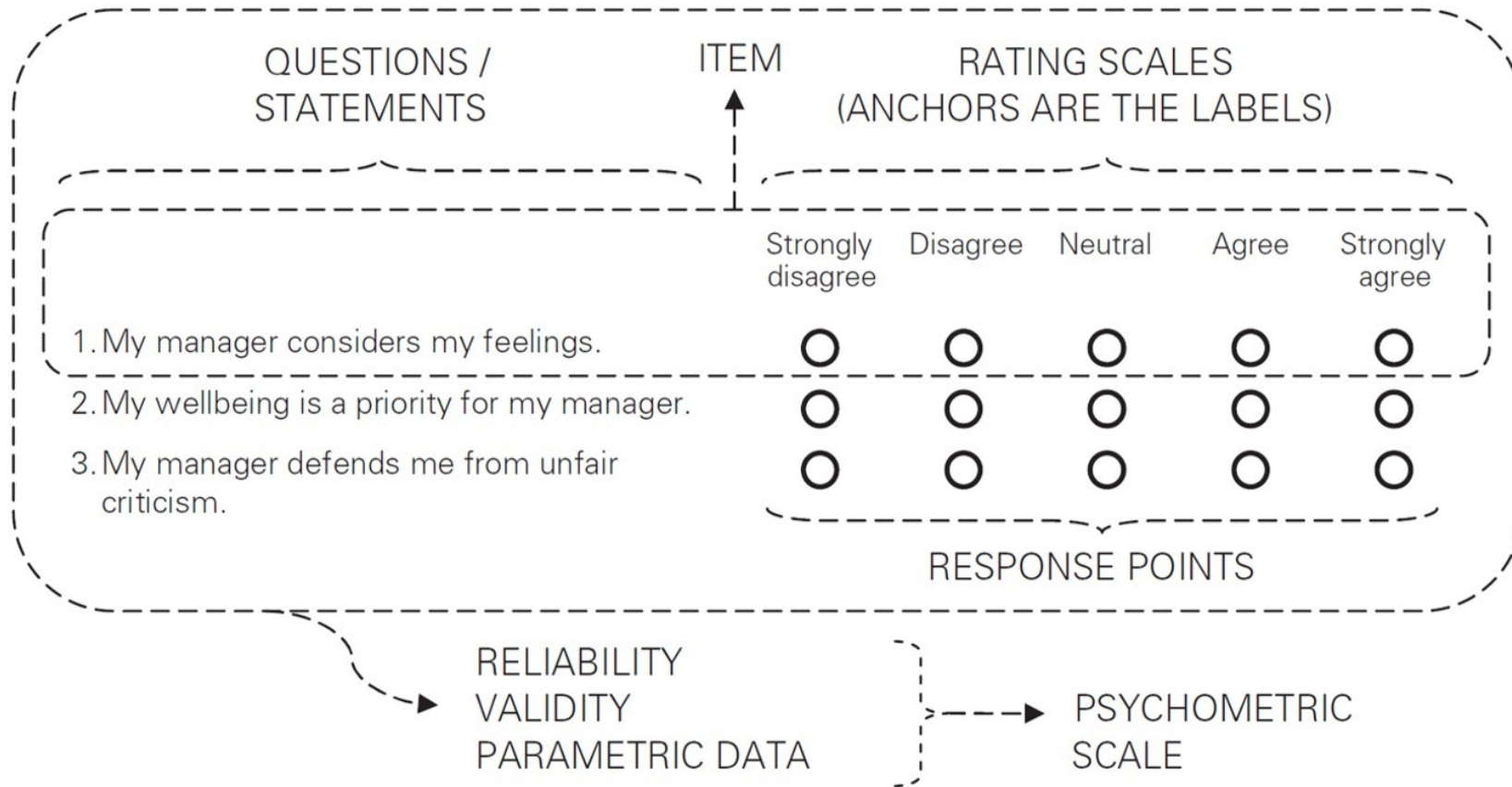
Bogardus 1925*	UP Olomouc 2001
I would willingly admit members of each race:	Představte si, že jste v situaci, kdy se rozhodujete, pouze sám za sebe, bez ohledu na mínění vašich rodičů nebo vašeho okolí. Přijal(a) byste v takovéto situaci Roma za:
1) To close kinship by marriage	VIII) životního partnera
2) To my club as personal chums	VII) přítele
3) To my street as neighbours	V) souseda
4) To employment in my occupation in	VI) spolupracovníka
	IV) učitele
	III) úředníka
	II) televizního hlasatele
5) To citizenship in my country	I) občana
6) As visitors only to my country	
7) Would exclude from my country	

Zde další varianta –
zpracoval Dan Ryšavý pro ČR

Ryšavý, D. (2003). Sociální distance vůči Romům. Příklad vysokoškolských studentů. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 39(1), 55-78.
doi: 10.13060/00380288.2003.39.1.05

<https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2003/01/05.pdf>

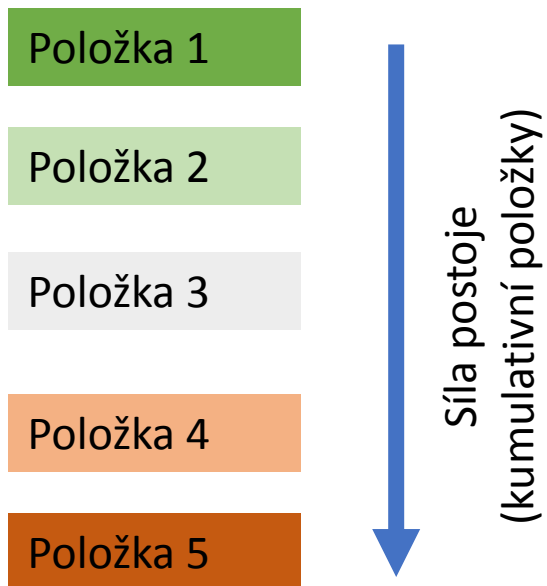
Likertův přístup ke konstrukci indexů

Reproduced freely with attribution in accordance with the CC BY 4.0 Licence from:

https://en.wikipedia.org/wiki/Questionnaire#/media/File:Multi-item_psychometric_scale.jpg

Guttman

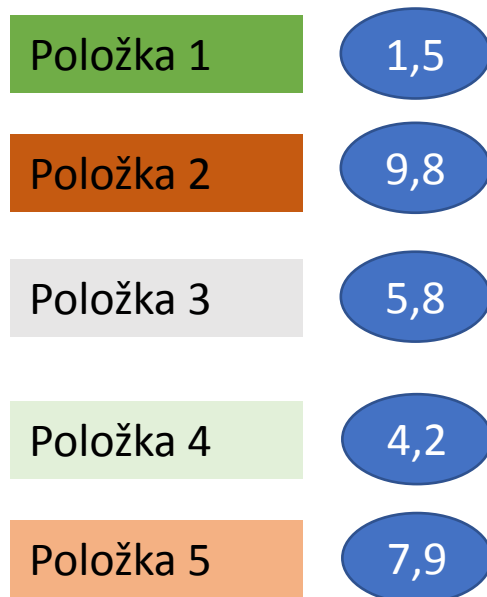

Kumulativní povaha položek
Výběr jedné možnosti,
případně souhlas/nesouhlas

Škála např. 1-5

Ordinální proměnná

Thurstone

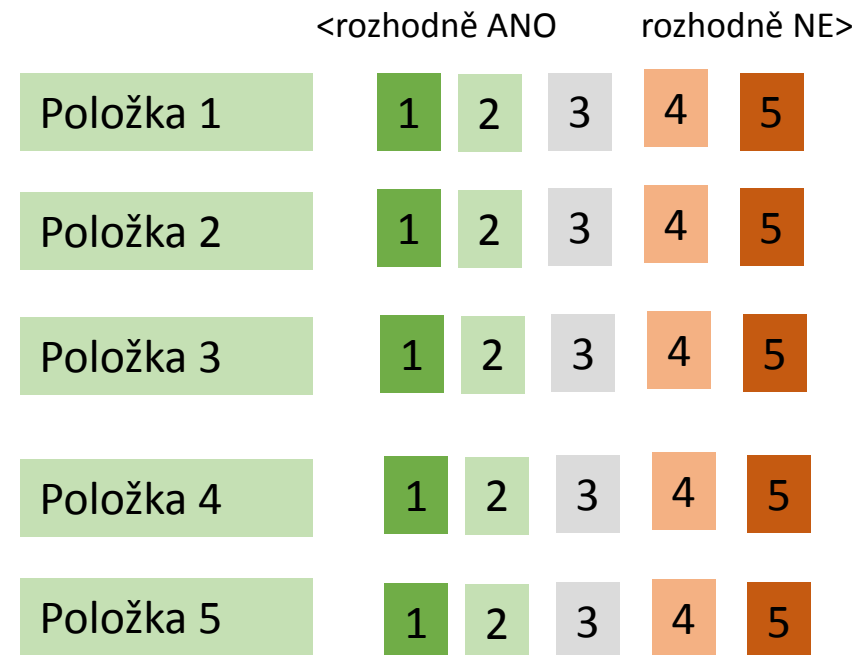

Různé skóre položek
Souhlas, nesouhlas u každé

(součet skóre položek s
nimiž souhlasí)

Škála např 1-10
Kvazi-kardinální proměnná

Likert

Položky vybrány s podobnou silou
(mohou však být váženy), všechny jsou
hodnoceny na stejné stupnici.
(Součet hodnocení položek případně
dělený počtem položek)

Index např 5-25 resp. 1-5 – kvazi-
kardinální proměnná

Příklady měření - subjektivní škály:

(Znění otázky) **Jak byste celkově zhodnotil váš současný zdravotní stav?**

ŠKÁLA O DVOU KATEGORIÍCH

Dobry Špatny

ŠKÁLA O TŘECH KATEGORIÍCH

Dobry Uchazejici Špatny

ŠKÁLA O ČTYŘECH KATEGORIÍCH

Velmi dobry Dobry Uchazejici Špatny

ŠKÁLA O PĚTI KATEGORIÍCH

Vyborny Velmi dobry Dobry Uchazejici Špatny

Velmi dobry Dobry Uchazejici Špatny Velmi špatny

ŠKÁLA O JEDENÁCTI KATEGORIÍCH

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

(Znění otázky pro poslední variantu škály)

Představte si škálu od 0 do 10, kde „10“ znamená nejlepší zdraví, jaké může existovat, „0“ znamená nejhorší zdraví, jaké může existovat.

Čísla mezi těmito krajními variantami pak vyjadřují postupný přechod.

Jakým číslem byste celkově ohodnotil váš současný zdravotní stav?

Případně:

- **Ve srovnání s ostatními lidmi vašeho věku, jaký byste řekl, že je váš současný zdravotní stav?** Je:
 1. lepší
 2. zhruba stejný
 3. horší

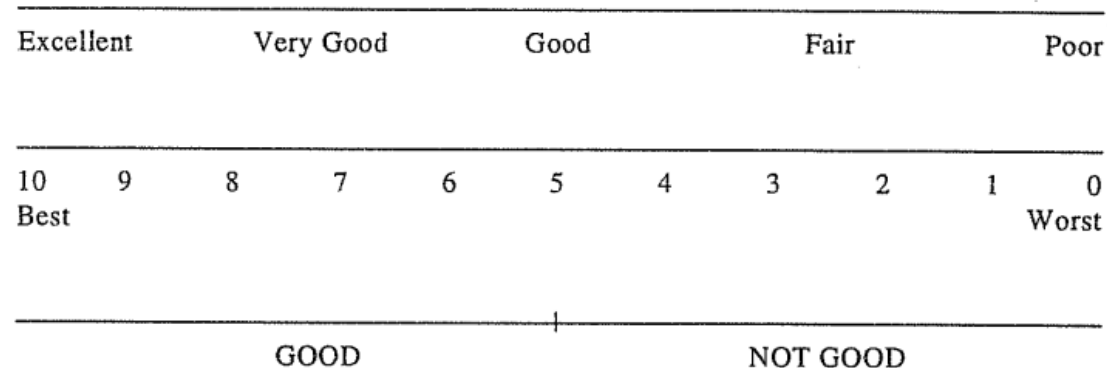
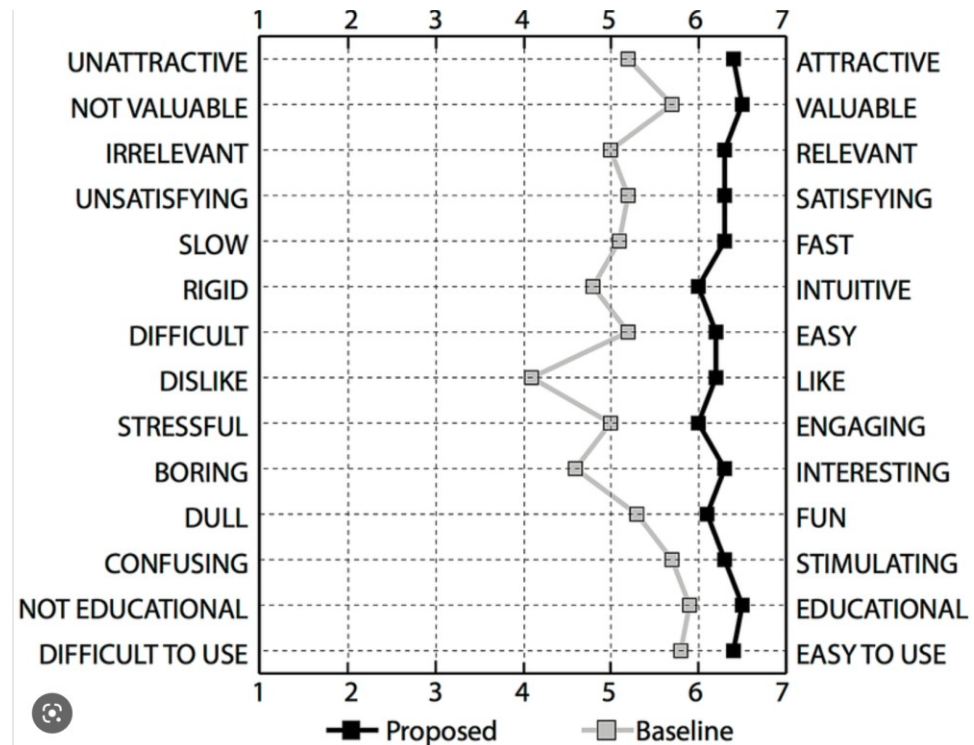
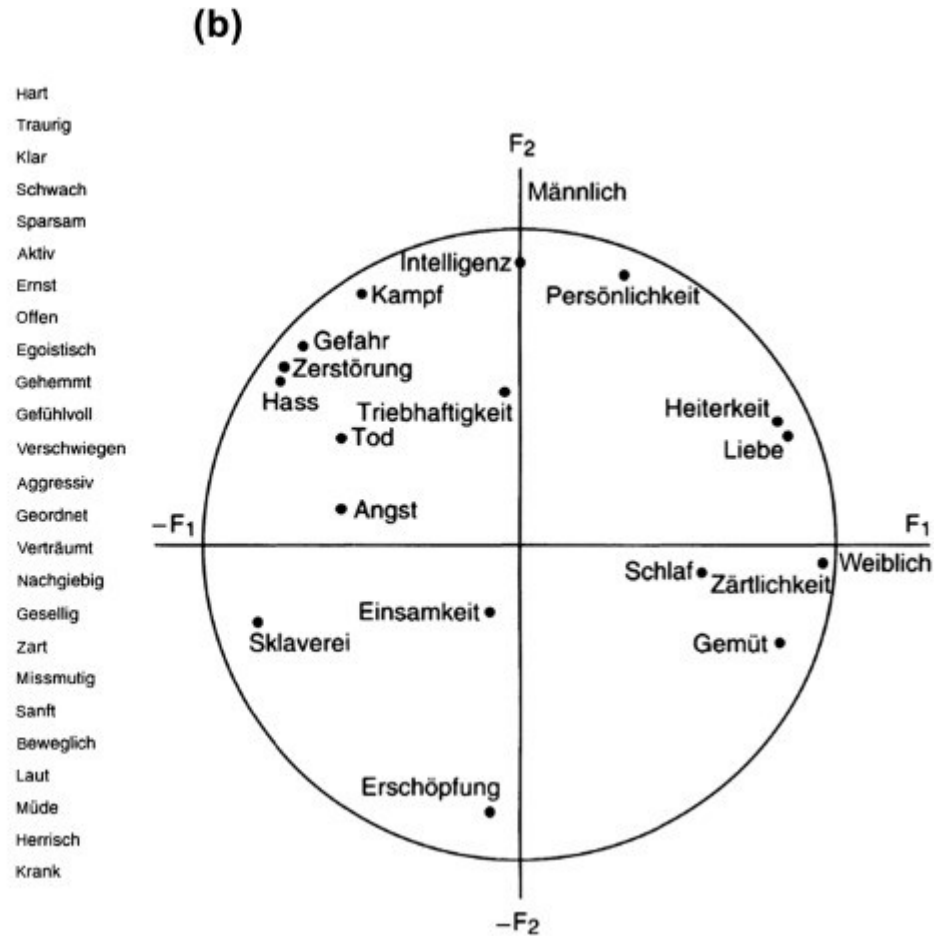
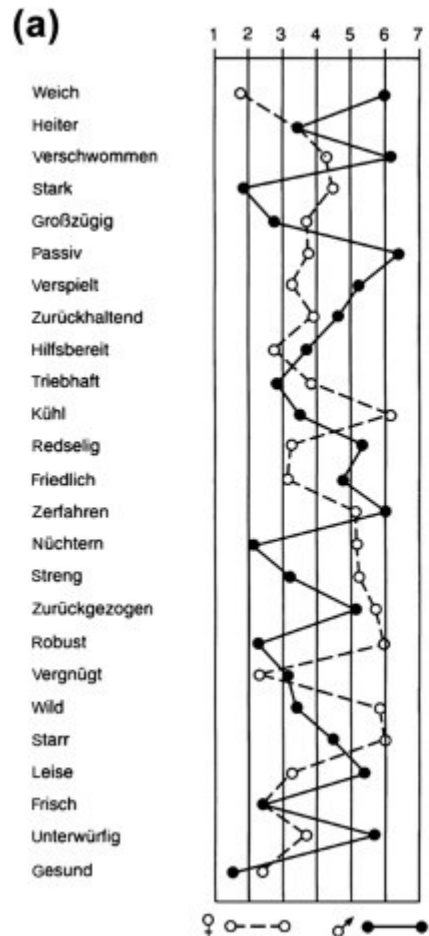

Figure 3.1. Some Examples of Evaluative Continua

Sémantický diferenciál (a odvozené formy)

18. Když se zamyslíte nad výrazem "Váš život v důchodu", jak byste ho popsal? Použijte k tomu, prosím, našich slov tak, že do prostoru mezi jednotlivými výrazy umístíte křížek (x) podle toho, jak toto slovo odpovídá vašemu názoru na život v důchodu. (*Ukázat kartu*)

Váš život v důchodu

dobrý	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	špatný
prázdný	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	plný
rušný	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	poklidný
smutný	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	veselý
zdravý	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	nemocný
činný	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	nečinný
zajímavý	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	nudný
krásný	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	ošklivý
chudý	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	bohatý
důstojný	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	nedůstojný
samotářský	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	družný
opuštěný	: _ : _ : _ : _ : _ : _ : _ :	vyhledávaný

SD je technika kvantitativního měření jazykových významů.

Konotace - Subjektivní významy, odstíny

(srov. denotace – lexikální význam)

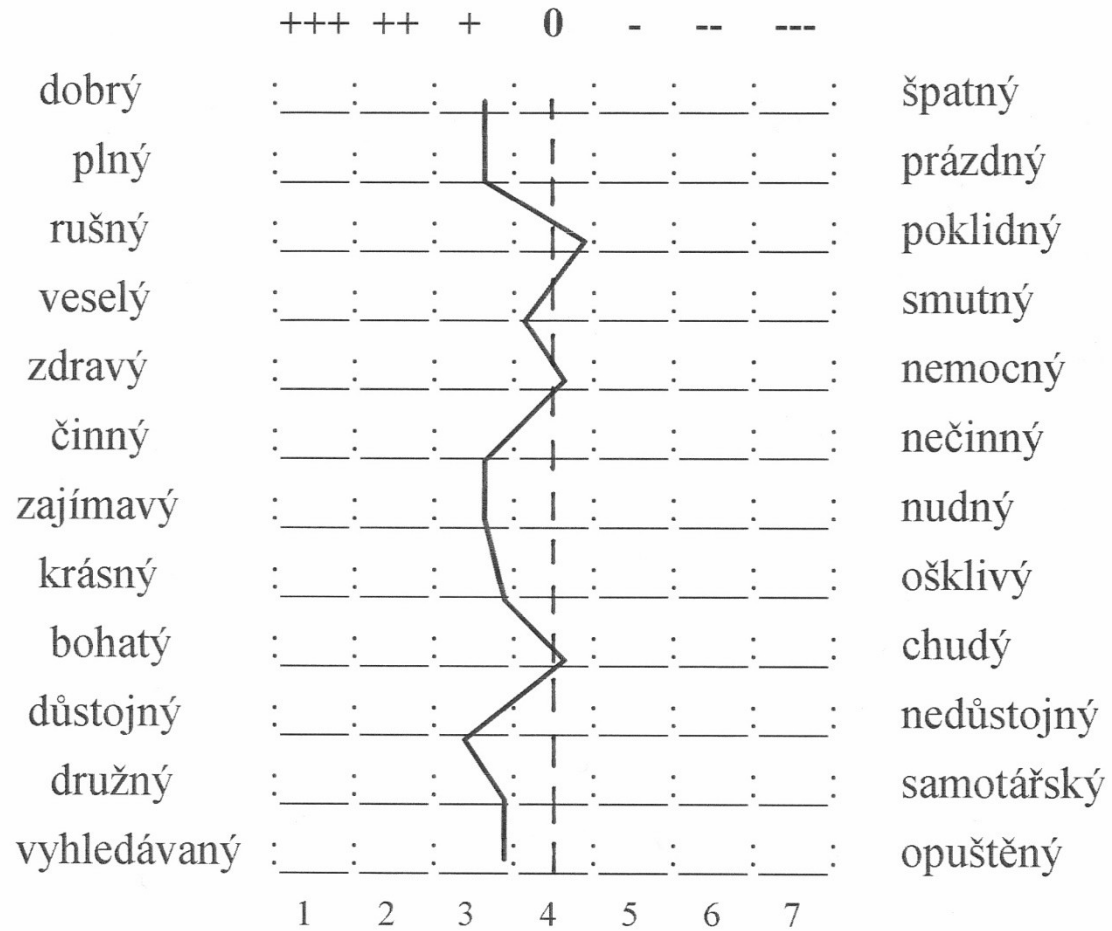
SD je asociační metoda měření postojů člověka/respondenta prostřednictvím binárních opozit k nějakému jevu nebo entitě prostřednictvím významu.

SD popsal poprvé C.E. Osgood spolu s C.J. Sucim a P.H.

Tannenbaumem v roce 1957 (*The measurement of Meaning*).

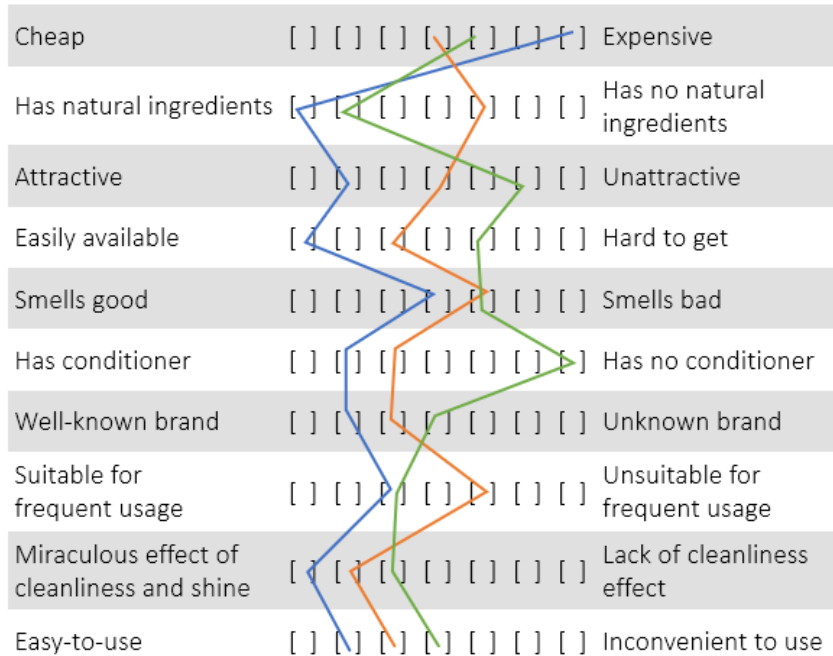
Teze o sémantickém prostoru a umístění v něm

„Váš život v důchodu“

Profil – průměrné
hodnocení

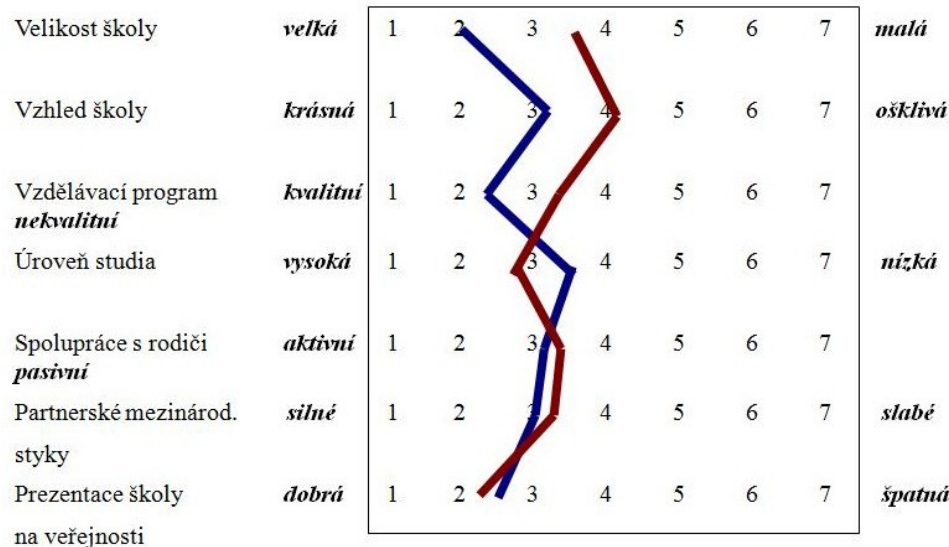
Lze srovnávat skupiny,
pojmy, lze hledat dimenze
hodnocení - faktory

Hodnocení na sadě protikladných opozit se rozšířilo i mimo původní sféru konotativních významů a používá se často k obecnému hodnocení

Např. i v marketingovém výzkumu

Vyhodnocení – sémantický diferenciál

Cesta ke kvalitě

AKTIVITY PUBLIKACE KONTAKTY NŮV

vyhledávání

Cesta ke kvalitě » Inspirativní praxe » Řízení extrakurikulárních aktivit a grantové... » 5. Autoevaluace image gymnázia s využitím SOČ

5. Autoevaluace image gymnázia s využitím SOČ

◀ Předchozí kapitola Zpět na obsah Následující kapitola ▶

Jako příklad dobré praxe může sloužit využití SOČ v roce 2009/2010 pro autoevaluaci školy. Žák gymnázia D. Úlovec konzultoval s vyučujícími a vedením školy možnost zpracovat v oboru č. 13 – ekonomika a řízení práci z oblasti marketingu na téma **Výzkum image – Gymnázium Cheb**.

Poznámka:
Příklad obsahuje jak metodiku s komentářem praktické realizace, tak i ukázkou nástroje, jenž je použitelný pro zhodnocení image školy. Záleží na čtenáři tohoto textu, zda ji vezme jako příklad a námět pro autoevaluaci své školy.

Žák zpracoval práci pod vedením odborného konzultanta s podporou vedení školy a dalších vyučujících při sběru dat. Vzhledem k zaměření příkladu inspirativní praxe Gymnázia v Chebu byla práce po konzultaci s vedením a konzultantem zaměřena na komunikaci školy s veřejností tak, aby byla využitelná právě pro autoevaluaci školy v této oblasti.

Práce byla úspěšně hodnocena ve školním kole a postoupila do kola krajského.

Informace o práci.
Úvodní část práce je věnována pojmu image školy z hlediska marketingu a metodám hodnocení image organizace. Následuje popis školy zpracovaný studentem dle marketingového mixu s důrazem na marketingovou komunikaci.

Student vycházel z definice Jakubíkové (1998): „Image organizace (školy) je utvářeno její identitou, vnitřní kulturou a designem, které jsou šířeny jak směrem dovnitř, tak směrem ven, pomocí komunikačních kanálů školy.“ A při popisu obsahu image z teorie Němce (1996).

Realizace vlastního výzkumu (viz Úlovec, 2010):

Zvolené metody výzkumu
Na základě studia odborné literatury Světlík (1996), Eger a kol. (2002) jsem pro realizaci výzkumu image naší školy zvolil metodu sémantického diferenciálu pro dotazování uvnitř školy a metodu měření známosti a příznivosti postojů k dané instituci pro dotazování chebských obyvatel (popis metod viz kap. 5 práce SOČ).

Výběr souboru respondentů

- English version
- Cesta ke kvalitě- multimediální DVD
- Evaluální nástroje
- Inspirativní praxe
- Vzájemné učení
- Poradenství
- Vzdělávací programy
- Výzkumy a sběry informací
- Bulletin
- Otázky a odpovědi
- Publicita projektu

Literatura k zapůjčení

Rádi bychom vám nabídli možnost vypůjček knih z knihovny Národního ústavu pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, pro kterou jsme z...

Další varianty:

- Seřazení
- Výběr nejdůležitějšího
- Viněty

Viněty

Snažíme se zajistit standardizovaný kontext otázky:

Např. měříme ochotu k migraci:

Manželé Tomáš a Jitka překročili věk 50 let. Jejich děti pracují v zahraničí. Tomášovi přišla nečekaná nabídka výhodného zaměstnání ve vzdáleném městě.

*(Zde následuje bližší popis zaměstnání a jeho výhod:
skvělý plat, pracovní postup, dobré bydlení, služební auto...)*

Mají oba manželé změnit zaměstnání a stěhovat se do nového bydliště?

Rozvinutější způsob užití vinět: v části dotazníků je nabídnuta odlišná varianta příběhu.

Manželé Tomáš a Jitka překročili věk 50 let. Jejich děti pracují v zahraničí. JITCE přišla nečekaná nabídka LÉPE ZAPLACENÉHO zaměstnání ve vzdáleném městě. (etc.)

Převzato z prezentace A. Burjanka (UM SOC 1006 2022)

Další příklady různých otázek na postoje použitých ve výběrových šetřeních

Měření postojů ke genderovým rolím

Q25 Pro každý z následujících výroků, které Vám přečtu, mi řekněte, nakolik s ním souhlasíte nebo nesouhlasíte:

		Rozhodně souhlasím	Souhlasím	Nesouhlasím	Rozhodně nesouhlasím	NEVÍ	BEZ ODPO VĚD.
v72	Děti trpí, jestliže jejich matka je zaměstnaná.	1	2	3	4	8	9
v73	Zaměstnání je dobrá věc, po čem však většina žen opravdu touží, je domov a děti.	1	2	3	4	8	9
v74	Celkově vzato, rodinný život trpí, jestliže je žena zaměstnaná na plný úvazek	1	2	3	4	8	9
v75	Úkolem muže je vydělávat peníze, úkolem ženy je starat se o domácnost a rodinu.	1	2	3	4	8	9
v76	Celkem vzato, muži jsou lepšími politickými vůdci, než ženy	1	2	3	4	8	9
v77	Vysokoškolské vzdělání je důležitější pro chlapce spíše než pro dívky	1	2	3	4	8	9
v78	Celkem vzato, muži jsou lepšími šéfy firem, než ženy	1	2	3	4	8	9
v79	Jeden z mých hlavních životních cílů je, aby na mně rodiče byli hrdí.	1	2	3	4	8	9

„Klasická disciplína subjektivních otázek“ měření well-beingu

lfsat

O.1 Když vezmete v úvahu všechny okolnosti,
jak jste v současnosti celkově spokojen(a) se svým životem?

naprosto nespoko- jený(á)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	naprosto spoko- jený(á)
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Q28 Zde je seznam vlastností, které mohou být v dětech doma pěstovány. Které pět z nich považujete za zvláště žádoucí? Prosím vyberte nejvýše pět.

TAZATEL: VYZNAČTE NE VÍCE NEŽ 5

			Zmínil(a)	Nezmínil(a)	NEVÍ	BEZ ODPOVĚDI
v85	A	Slušnost	1	2	8	9
v86	B	Samostatnost	1	2	8	9
v87	C	Pracovitost	1	2	8	9
v88	D	Pocit odpovědnosti	1	2	8	9
v89	E	Představitost	1	2	8	9
v90	F	Snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem	1	2	8	9
v91	G	Spořivost, šetrné hospodaření s penězi a věcmi	1	2	8	9
v92	H	Odhodlání, vytrvalost	1	2	8	9
v93	I	Náboženská víra	1	2	8	9
v94	J	Nesobeckost	1	2	8	9
v95	K	Poslušnost	1	2	8	9
v96		Žádný (spontánně)	1	2	8	9

Hodnoty spojené s výchovou, manželstvím

Q23 Zde je seznam věcí, o nichž si někteří lidé myslí, že jsou nutné pro úspěšné manželství nebo partnerství. Prosím, řekněte mi pro každou z nich, zda ji považujete za velmi důležitou, spíše důležitou nebo nepříliš důležitou.

			Velmi důležitá	Spíše důležitá	Nepříliš důležitá	NEVÍ	BEZ ODPOVĚDI
v65	A	Věrnost	1	2	3	8	9
v66	B	Přiměřený příjem	1	2	3	8	9
v67	C	Dobré bydlení	1	2	3	8	9
v68	D	Sdílení domácích prací	1	2	3	8	9
v69	E	Děti	1	2	3	8	9
v70	F	Mít nějaký čas pro své vlastní přátele a pro své vlastní koníčky/činnosti	1	2	3	8	9

Měření tolerance / intolerance, stigmatizace

Q6 V tomto seznamu jsou různé skupiny lidí. Můžete prosím identifikovat všechny ty, které byste nechtěl(a) mít za sousedy?

			Zmínil(a)	Nezmínil(a)	NEVÍ	BEZ ODPOVĚDI
v22	A	Lidé odlišné rasy	1	2	8	9
v23	B	Těžcí alkoholici	1	2	8	9
v24	C	Přistěhovalci (imigranti) / cizí dělníci	1	2	8	9
v25	D	Lidé závislí na drogách	1	2	8	9
v26	E	Homosexuálové	1	2	8	9
v27	F	Křesťané	1	2	8	9
v28	G	Muslimové	1	2	8	9
v29	H	Židé	1	2	8	9
v30	I	Romové	1	2	8	9

Institucionální a interpersonální důvěra

Q38 Prosím podívejte se na tuto kartu a řekněte mi pro každou položku v seznamu, jak velkou v ni máte důvěru, velmi vysokou, vysokou, ne moc vysokou nebo vůbec žádnou.

		Velmi vysokou	Vysokou	Ne moc vysokou	Vůbec žádnou	NEVÍ	BEZ ODPOV
v115	A. Církev	1	2	3	4	8	9
v116	B. Ozbrojené síly	1	2	3	4	8	9
v117	C. Školství	1	2	3	4	8	9
v118	D. Tisk	1	2	3	4	8	9
v119	E. Odbory	1	2	3	4	8	9
v120	F. Policie	1	2	3	4	8	9
v121	G. Poslanecká sněmovna	1	2	3	4	8	9
v122	H. Státní správa, úřady	1	2	3	4	8	9
v123	I. Systém sociálního zabezpečení	1	2	3	4	8	9
v124	J. Evropská unie	1	2	3	4	8	9
v125	K. Organizace spojených národů (OSN)	1	2	3	4	8	9
v126	L. Systém zdravotní péče	1	2	3	4	8	9
v127	M. Právní systém	1	2	3	4	8	9
v128	N. Velké podniky a společnosti	1	2	3	4	8	9
v129	O. Ekologické organizace	1	2	3	4	8	9
v130	P. Politické strany	1	2	3	4	8	9
v131	Q. Vláda	1	2	3	4	8	9
v132	R. Sociální sítě	1	2	3	4	8	9

4a. Obecně vzato, řekl/a byste, že se většině lidí dá důvěřovat, nebo že člověk nemůže být při jednání s lidmi nikdy dost opatrný? Prosím vyberte jednu odpověď nejlépe vystihující váš názor. 1 znamená, že člověk nemůže být nikdy dost opatrný a 5 znamená, že většině lidí se dá důvěřovat.

PŘEDLOŽTE KARTU 4A. MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚD!

Člověk nemůže být nikdy dost opatrný	Většině lidí se dá důvěřovat					Neumím vybrat NENABÍZEJTE!
	1	2	3	4	5	8

4b. Domníváte se, že by se vás obecně většina lidí snažila využít, pokud by měli tu možnost, nebo by se snažili být poctiví? Prosím vyberte jednu odpověď nejlépe vystihující váš názor. 1 znamená, že většina lidí by se vás pokusila využít, a 5 znamená, že většina lidí by se snažila být poctivá.

PŘEDLOŽTE KARTU 4B. MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚD!

Většina lidí by se mě pokusila využít	Většina lidí by se snažila být poctivá					Neumím vybrat NENABÍZEJTE!
	1	2	3	4	5	8

Q44 Prosim řekněte mi pro každý z následujících výroků, zda dané jednání je vždy ospravedlnitelné, není nikdy ospravedlnitelné, nebo něco mezi tím. Použijte stupnici této karty.

		Nikdy									Vždycky	NEVÍ	BEZ ODPO VĚDI
V149	Požadovat státní podporu a nemít na ni nárok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V150	Šdit na daních, když je příležitost	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V151	Užívat drogy např. marihuanu nebo hašiš	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V152	Přijmout od někoho úplatek za výkon svých povinností	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V153	Homosexualita	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
v154	Potrat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V155	Rozvod	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V156	Euthanasie (ukončení života nevléčitelně nemocného)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V157	Sebevražda	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V158	Příležitostný sex (sex na jednu noc)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
v159	Vyhnout se placení jízdného ve veřejné dopravě	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V160	Prostituce	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V161	Umělé oplodnění dárcem nebo oplodnění ze zkumavky (IVF)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V162	Násilí k prosazení politických cílů	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
V163	Trest smrti	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99

Normativita –
ospravedlnitelnost určitých
typů jednání

Politické orientace

Specifická oblast postojů, jež se vážou k politickému dění

Často orientovány koncepty tzv. politických štěpení (pravice/levice, liberalismus/konzervatismus...)

Q31 V politice se hovoří o “levici” a “pravici”. Obecně vzato, kam byste zařadil(a) své názory na této škále?

Levice

Pravice

NEVÍ BEZ
ODPO
VĚDI

 (v102)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

88 99

Subjektivní sebezařazení

PŘEDLOŽTE KARTU 32 – PŘEČTĚTE

Q32 Ted' bych byl(a) rád(a), kdybyste mi mohl(a) říci své názory na různá témata. Kam byste svůj názor umístil(a) na takovéto škále?

a.

Jednotlivci by měli převzít více odpovědnosti, aby se o sebe dokázali postarat

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Stát by měl převzít více odpovědnosti a zajistit, aby bylo o každého postaráno

NEVÍ BEZ
ODPO
VĚDI

 (v103)

b.

Nezaměstnaní by měli mít povinnost přijmout jakoukoli práci, která je k dispozici, nebo ztratit podporu v nezaměstnanosti

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Nezaměstnaní by měli mít právo odmítnout zaměstnání, které nechtějí vykonávat

NEVÍ BEZ
ODPO
VĚDI

 (v104)

c.

Konkurence je dobrá

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Konkurence je škodlivá

NEVÍ BEZ
ODPO
VĚDI

 (v105)

d.

Příjmy by měly být vyrovnanější

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Mělo by se více podnitit úsilí jednotlivce

NEVÍ BEZ
ODPO
VĚDI

 (v106)

e.

Soukromé vlastnictví obchodu a průmyslu by mělo vzrůst

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Státní vlastnictví obchodu a průmyslu by mělo vzrůst

NEVÍ BEZ
ODPO
VĚDI

 (v107)

Levo-pravá orientace

Nepřímé indikátory levo/pravé orientace

Zeptám se teď na Vaši životní situaci a názory.

I107. Teď popíšu různé typy politických systémů a zeptám se Vás, co si o každém z nich myslíte jako o způsobu řízení naší země. Mohl(a) byste u každého z nich říci, zda by šlo o velmi dobrý, poměrně dobrý, poměrně špatný nebo velmi špatný způsob řízení naší země?

Předložte kartu k ot. 107.

	Velmi dobrý	Poměrně dobrý	Poměrně špatný	Velmi špatný	[Nevím, nemohu posoudit]	[Odmítl(a)]
Přítomnost silného vůdce, který se nemusí starat o parlament a volby	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 88	☐ 99
Expertí, ne vláda, přijímají rozhodnutí podle svého přesvědčení o tom, co je pro zemi nejlepší	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 88	☐ 99
Zemi vládne armáda	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 88	☐ 99
Země má demokratický politický systém	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 88	☐ 99

Postoje k demokracii a jiným formám vlády

I108. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícím výrokem? Demokracie má možná své problémy, ale je lepší než kterákoliv jiná forma vlády.

Rozhodně souhlasím	☐ 1
Spíše souhlasím	☐ 2
Spíše nesouhlasím	☐ 3
Rozhodně nesouhlasím	☐ 4
[Nevím, nemohu posoudit]	☐ 88
[Odmítl(a)]	☐ 99

euben O.55 Když uvážíte všechny souvislosti, řekl(a) byste, že Česká republika má, nebo nemá prospěch a výhody ze vstupu do Evropské unie?

ano, má	☐ 1
ne, nemá	☐ 2
nevím	☐ 3

eudis O.56 Kdyby Vám zítra řekli, že se Evropská unie rozpadla...

bylo by mi to velmi líto	☐ 1
bylo by mi to jedno	☐ 2
ulevilo by se mi	☐ 3
radoval(a) bych se	☐ 4
nevím	☐ 5

eumem O.57 Řekl(a) byste obecně, že členství České republiky v Evropské unii je...?

dobrá věc	☐ 1
špatná věc	☐ 2
ani dobrá, ani špatná věc	☐ 3
nevím	☐ 4

Postoje k EU

Názory na politické priority

Q33 Hodně se dnes hovoří o tom, k jakým cílům by naše země měla směřovat v nejbližších deseti letech. Na tomto lístku jsou uvedeny některé z cílů, jimž by různí lidé dali přednost. Kdybyste si musel(a) vybrat, kterou ze snah na tomto lístku byste označil(a) za nejdůležitější?

OPĚT POUŽIJTE KARTU 33 – PŘEČTĚTE A VYZNAČTE POUZE JEDNU ODPOVĚĎ VE SLOUPCI Q33a

Q33a A která by byla druhá nejdůležitější?

		Q33 (v108)			Q33a (v109)		
		První volba	NEVÍ	BEZ ODPO VĚDI	Druhá volba	NEVÍ	BEZ ODPO VĚDI
A	Vysoká míra ekonomického růstu	1	8	9	1	8	9
B	Zajištění silné obranyschopnosti země	2	8	9	2	8	9
C	Dát lidem větší slovo v zaměstnání a komunitě	3	8	9	3	8	9
D	Pokusit se zvelebit víc města a krajinu	4	8	9	4	8	9

Názory na politické priority

1a. Které z těchto témat je dnes pro Českou republiku nejdůležitější?

PŘEDLOŽTE KARTU 1. MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

Zdravotnictví	1	
Školství	2	
Kriminalita	3	
Životní prostředí	4	
Imigrace	5	
Ekonomika	6	
Terorismus	7	
Chudoba	8	
Žádná z těchto možností	9	☐
Neumím vybrat <i>NENABÍZEJTE!</i>	98	☐

1b. Které je druhé nejdůležitější?

PŘEDLOŽTE KARTU 1. MOŽNÁ POUZE JEDNA ODPOVĚĎ!

Zdravotnictví	1	
Školství	2	
Kriminalita	3	
Životní prostředí	4	
Imigrace	5	
Ekonomika	6	
Terorismus	7	
Chudoba	8	
Žádná z těchto možností	9	☐
Neumím vybrat <i>NENABÍZEJTE!</i>	98	☐

měření – validita a reliabilita

Validita – jak smysluplný a obhajitelný je vztah mezi konceptem a indikátorem

Reliabilita – jak spolehlivé je měření - opakovaná měření dávají stejné výsledky, pokud se stav nezměnil

Techniky zvyšování/ověřování validity

Techniky založené na srovnání s vnějším kritériem

Souběžná

Prediktivní

Členství ve skupině

Techniky založené na vnitřní konzistenci

Konstruovaná

Techniky založené na obsahu

Mínění skupiny soudců

Výčet indikátorů a jejich pokrytí konceptu

PILOTNÍ STUDIE!!!

Techniky zvyšování/ověřování reliability

Test – retest / stabilita výsledků

Split-half / konzistence – zaměnitelnost indikátorů

STANDARDIZACE

PŘEDVÝZKUM!!!

Co má ještě vliv na odpovědi?

- **Formulace otázky (přirozeně):**

(starší výzkum v USA)

nedovolit komunistům hovořit na veřejnosti

souhlasilo:

cca **50 %** respondentů

zakázat komunistům hovořit na veřejnosti

cca **20 %** respondentů

Schuman a Presser (1981)

- **Řazení alternativ odpovědí:**

Co byste říkal/a na ...

1. Určitě souhlasím
2. Spíše souhlasím
3. Spíše nesouhlasím
4. Určitě nesouhlasím

Co byste říkal/a na ...

1. Určitě nesouhlasím
2. Spíše nesouhlasím
3. Spíše souhlasím
4. Určitě souhlasím

**Respondenti častěji využívají
zápornou variantu**

- **Kontext okolních otázek:**

může ovlivnit pochopení otázek i odpovědi na ně